

Regeringens proposition

1987/88:34

om fortsatt skattefrihet vid anställning ombord
på utländskt fartyg i vissa fall, deklarationsskyldighet,
ändrat underlag för fastighetsskatt, m.m.

Prop.
1987/88:34

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 8 oktober 1987.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den särskilda regeln om skattefrihet för svenska sjömän vid ombordanställning på utländskt fartyg i vissa fall förlängs att gälla även vid 1989 års taxering.

Vidare föreslås att deklarationsskyldighet skall föreligga för fysisk person för vilken underlag för skogsvårdsavgift eller fastighetsskatt skall fastställas.

Dessutom föreslås en ändring i övergångsbestämmelserna till lagen (1987:565) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. Ändringen innebär i fråga om hyreshusenheter att underlaget för fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 1988 skall utgöra hela det taxeringsvärde som åsatts för år 1987. Om taxeringsvärdet sänkts vid 1988 års allmänna fastighetstaxering skall underlaget för skatten i stället utgöra hela det nya taxeringsvärdet.

Slutligen föreslås vissa följdändringar i kommunalskattelagen (1928:370) med anledning av nyligen utfärdade förordningar på det arbetsmarknads-politiska området.

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs att punkt 1 av anvisningarna till 19 § och punkt 3 av anvisningarna till 54 § kommunalskattelagen (1928:370) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Anvisningar

till 19 §

1.¹ Socialbidrag, begravningshjälp samt underhåll, som har lämnats intagen i kriminalvårdsanstalt eller patient på sjukhus e. d. utgör inte skattepliktig inkomst. Detsamma gäller i fråga om till föreningar influetna medlemsavgifter. Som begravningshjälp behandlas inte tjänstepension avseende tid efter den pensionsberättigades frånfälle.

Med skadeståndsförsäkring förstås försäkring, enligt vilken den försäkrade äger utfå ersättning för skadestånd vartill han är berättigad på grund av personskada (överfallsskydd o. d.).

Ersättning till följd av personskada som utgår i annan form än periodisk utbetalning (engångsbelopp) och avser förlorad inkomst av skattepliktig natur utgör skattepliktig intäkt såvida icke annat följer av övriga bestämmelser i denna lag.

Om engångsbelopp, som utgår till följd av personskada, utgör ersättning för framtida förlust av skattepliktig inkomst, skall dock 40 procent av beloppet avräknas såsom icke skattepliktig del. Uppbär skattskyldig två eller flera sådana engångsbelopp till följd av samma personskada, skall vad som nu har sagts gälla varje sådant belopp. Vad som avräknas från ett eller flera engångsbelopp under beskattningsåret får emellertid – i förekommande fall tillsammans med vad som avräknats tidigare år – för samma personskada sammanlagt icke överstiga femton basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Härvid skall avräknad del av ett engångsbelopp uttryckas i det basbelopp, som har fastställts för det år under vilket engångsbeloppet blivit tillgängligt för lyftning.

Utbytes sådan livränta eller del därav, som utgår till följd av personskada och utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, gälla bestämmelserna i föregående stycke beträffande sådant engångsbelopp. Utbytes annan livränta eller del därav, som utgör skattepliktig intäkt enligt 32 § 1 mom., mot engångsbelopp, skall hela engångsbeloppet upptagas såsom skattepliktig intäkt. Sker utbyte, helt eller delvis, av annan livränta än nu sagts mot engångsbelopp, skall beloppet anses utgöra icke skattepliktig intäkt.

Lön, som utgår från arbetsgivare i sådana fall, då denne på grund av 3 kap. 16 § andra eller tredje stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring äger uppbära arbetstagaren tillkommande ersättning från allmän försäkringskassa, är skattepliktig intäkt. För arbetsgivaren är den av honom i nämnda fall uppburna ersättningen från försäkringskassan ävensom annan därifrån uppburen ersättning i anledning av kostnad för den anställdes räkning att betrakta som skattepliktig inkomst, dock att ersättningen icke är skattepliktig för arbetsgivaren, därest den till den anställda utbetalda lönen eller den för honom havda kostnaden utgör för arbetsgivaren icke avdragsgill utgift i förvärvskälla. Ersättning, som annorledes än i form av

¹ Senaste lydelse 1983:311.

pension eller annan livränta utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada eller arbetsskada i de fall, då arbetsgivaren står s. k. självrisk enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, räknas till skattepliktig inkomst enligt de grunder som skulle hava gällt vid försäkring enligt sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag från stat eller kommun, som utgår enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetsföra samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avser traktamente och särskilt bidrag. Flyttningsbidrag enligt *arbetsmarknadskungörelsen* (1966:368) och *flyttningsstöd enligt förordningen* (1979:632) om regionalpolitiskt stöd utgör inte skattepliktig intäkt i följd varav avdrag inte medges för den kostnad som sådant bidrag eller stöd är avsett att täcka. Skatteplikt föreligger inte heller för bidrag som utgår enligt lagen (1960:603) om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.

Omställningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och *kontant arbetsmarknadsstöd* utgör skattepliktig intäkt.

Skatteplikt föreligger icke för engångsbidrag som utgår i samband med arbetsplacering som utgör led i arbetsmarknadsstyrelsens omhändertagande av flyktingar.

Skatteplikt föreligger ej heller för bidrag, som stiftelsen Dag Hammar-skjolds minnesfond till fullföljande av sitt ändamål utger för mottagarens utbildning.

Enligt 46 § 2 mom. första stycket 4) föreligger viss rätt till avdrag för bidrag till barns underhåll. Sådant underhållsbidrag skall icke hänföras till skattepliktig inkomst.

till 54 §

3.2 Skattefrihet enligt 54 § första stycket f föreligger om

a) anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i det land där arbetet utförs samt inkomsten belastar driftstället såsom omkostnad; eller

b) anställningen och vistelsen utomlands varat minst ett år i samma land och avsett anställning hos annan än svenska staten, svensk kommun, svensk landstingskommun eller svensk församling.

Skatteplikt föreligger inte för bidrag från stat eller kommun, som utgår enligt av regeringen eller av statlig myndighet meddelade bestämmelser, i samband med utbildning eller omskolning, till arbetslösa och partiellt arbetsföra samt med dem i fråga om sådana bidrag likställda i den mån bidragen avser traktamente och särskilt bidrag. Flyttningsbidrag som lämnas av en *arbetsmarknadsmyndighet* utgör inte skattepliktig intäkt i följd varav avdrag inte medges för den kostnad som sådant bidrag eller stöd är avsett att täcka. Skatteplikt föreligger inte heller för bidrag som utgår enligt lagen (1960:603) om bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon.

Kontant arbetsmarknadsstöd utgör skattepliktig intäkt.

² Senaste lydelse 1985:362.

⁺¹ *Riksdagen 1987/88. I saml. Nr 34*

Vad nu sagts gäller dock inte vid anställning ombord på utländskt fartyg. I fråga om sådan anställning gäller vid 1986–1988 års taxeringar att skattefrihet föreligger om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person, och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 11 § andra stycket i lagen (1965:719) om säkerheten på fartyg.

I tid för vistelse som avses i första och andra styckena får inräknas kortare avbrott för semester, tjänsteuppdrag eller liknande, som inte är förlagda till början eller slutet av anställningen utomlands. Uppehåll i Sverige för här avsedda ändamål får inte sträcka sig längre än som motsvarar högst sex dagar för varje hel månad som anställningen utomlands varar eller under ett och samma anställningsår till mer än 72 dagar.

Har den skattskyldige påbörjat anställningen och kunde det därvid på goda grunder antas att inkomsten av anställningen skulle komma att undantas från skatt i Sverige enligt 54 § första stycket f men inträffar under anställningstiden ändrade förhållanden som medför att villkoren för att undanta inkomsten från skatt i Sverige inte föreligger, skall inkomsten likväl undantas från beskattning i Sverige om de ändrade förhållandena beror på omständigheter över vilka den skattskyldige inte kunnat råda och en beskattning skulle te sig uppenbart oskälig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988 och tillämpas första gången vid 1989 års taxering. Äldre bestämmelser i punkt 1 av anvisningarna till 19 § tillämpas dock i fråga om omställningsbidrag som har beviljats före ikraftträdandet.

Vad nu sagts gäller dock inte vid anställning ombord på utländskt fartyg. I fråga om sådan anställning gäller vid 1986–1989 års taxeringar att skattefrihet föreligger om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person, och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 11 § andra stycket i lagen (1965:719) om säkerheten på fartyg.

Lag om ändring av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1987:565) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1987:565) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988 och tillämpas första gången vid 1989 års taxering. *Äldre bestämmelser gäller* i fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före ikraftträdandet.

Föreslagen lydelse

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988 och tillämpas första gången vid 1989 års taxering.

2. I fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före ikraftträdandet *skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för hyreshusenheter utgöra hela det taxeringsvärde som åsatts för år 1987. Om taxeringsvärdet sänkts vid 1988 års allmänna fastighetstaxering skall för nämnda beskattningsår underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för hyreshusenheter utgöra hela det nya taxeringsvärdet.*

Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 22 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 §

1 mom.¹ Nedannämnda skattskyldiga är, om ej annat följer av 3 mom., skyldiga att utan anmaning till ledning för egen taxering avlämna deklara- tion (*självdeklaration*), nämligen:

1) aktiebolag, ekonomisk förening, sparbank, ömsesidig skadeförsä- ringsanstalt och aktiefond ävensom sådan stiftelse, fond eller inrättning som har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen,

2) ideell förening, som avses i 7 § 5 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, om dess bruttointäkter av en eller flera förvärvs- källor under beskattningsåret överstigit grundavdraget enligt 8 § nämnda lag,

3) annan juridisk person, om dess bruttointäkter av en eller flera för- värvskällor under beskattningsåret uppgått till sammanlagt minst 100 kro- nor,

4) fysisk person, vilkens bruttointäkter av en eller flera förvärvskällor under beskattningsåret uppgått, om han varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret och under denna tid icke erlagt sjömansskatt, till sam- manlagt minst 10 000 kronor och eljest till sammanlagt minst 100 kronor,

5) fysisk eller juridisk person, vilkens tillgångar av den art som anges i 3 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, vid beskatt- ningsårets utgång haft ett värde överstigande 400 000 kronor eller, såvitt angår sådan juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b nämnda lag, 25 000 kronor.

6) juridisk person för vilken un- derlag för skogsvårdsavgift eller statlig fastighetsskatt skall faststäl- las.

6) *fysisk eller* juridisk person för vilken underlag för skogsvårdsav- gift eller statlig fastighetsskatt skall fastställas.

Vid bedömandet av fysisk eller juridisk persons deklARATIONSSKYLDIGHET enligt punkterna 2)–5) skall hänsyn icke tagas till sådan inkomst eller förmögenhet, för vilken den fysiska eller juridiska personen icke är skatt- skyldig enligt kommunalskattelagen (1928:370), lagen om statlig inkomst- skatt eller lagen om statlig förmögenhetsskatt.

Har makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller förmögenhet, skall vardera makens deklARATIONSSKYLDIGHET bedömas med hänsyn till makarnas sammanlagda inkomst och förmögenhet.

Skall skattskyldig enligt lagen om statlig förmögenhetsskatt taxeras för förmögenhet, som tillhör barn eller annan, skall hänsyn därtill tagas vid deklARATIONSSKYLDIGHETENS bedömande.

Vid tillämpning av vad i första stycket vid 4) är stadgat, skall svensk medborgare, som under beskattningsåret tillhört svensk beskickning hos utländsk makt, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisa- tion eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens, delegationens eller

¹ Senaste lydelse 1986:1284.

konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst varit bosatt utomlands, anses ha varit bosatt här i riket. Detsamma skall gälla sådan persons make samt barn under 18 år, om de har varit svenska medborgare och har bott hos honom. En person, som under beskattningsåret har tillhört främmande makts beskickning eller lönade konsulat här i riket eller beskickningens eller konsulatets betjäning, som inte har varit svensk medborgare och som inte var bosatt här i riket när han kom att tillhöra beskickningen eller konsulatet eller beskickningens eller konsulatets betjäning, anses däremot vid tillämpningen av vad i första stycket vid 4) är stadgat inte ha varit bosatt här i riket. Detsamma skall gälla sådan persons make, barn under 18 år och enskilda tjänare om de har bott hos honom och inte har varit svenska medborgare.

I fråga om deklARATIONSSKYLDIGHET för dödsbo efter skattskyldig, som har avlidit under beskattningsåret, skall tillämpas vad som skulle ha gällt för den avlidne.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988 och tillämpas första gången vid 1988 års taxering.
 2. Äldre bestämmelser i 22 § 1 mom. första stycket 4 i dess lydelse intill den 1 januari 1987 tillämpas fortfarande vid 1988 års taxering.
 3. Äldre bestämmelser i 22 § 1 mom. första stycket 6 i dess lydelse intill den 1 januari 1987 tillämpas fortfarande i fråga om förvärvskälla för vilken beskattningsåret påbörjats före den 1 maj 1986.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 oktober 1987

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, samt statsråden Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Peterson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Hellström, Wickbom, Johansson, Hulterström, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om fortsatt skattefrihet vid anställning ombord på utländskt fartyg i vissa fall, deklarationsskyldighet, ändrat underlag för fastighetsskatt, m. m.

1 Inledning

Genom lagstiftning år 1985 infördes en regel i skattelagstiftningen om skattefrihet i vissa fall för svensk sjöman vid anställning ombord på utländskt fartyg med svenskt ägarintresse. I det följande föreslår jag att regeln, som begränsats till att gälla 1986–1988 års taxeringar, får fortsatt giltighet även vid 1989 års taxering.

Jag tar också upp frågan om deklarationsskyldigheten till ledning för statlig fastighetsskatt och övergångsbestämmelserna till den senaste ändringen om uttaget av fastighetsskatt.

Slutligen föreslår jag vissa följändringar i skattereglerna med anledning av nya bestämmelser om flyttningsbidrag m. m.

2 Föredragandens överväganden

2.1 Anställda ombord på utländska fartyg

Enligt 54 § f) kommunalskattelagen (1928:370), KL, gäller att frikallelse från skattskyldighet kan ske för inkomster som åtnjutits under vistelse utomlands under vissa förutsättningar. Skattefrihet föreligger bl. a. enligt punkt 3 första stycket av anvisningarna till 54 § KL om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i det land där arbetet utförs, samt inkomsten belastar driftstället såsom omkostnad. Skattefriheten gäller enligt andra stycket av anvisningspunkten inte vid anställning ombord på utländskt fartyg. I fråga om sådan anställning gäller emellertid vid 1986-1988 års taxeringar att skattefrihet föreligger om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett

anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person, och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 11 § andra stycket e) lagen (1965:719) om säkerheten på fartyg.

Regeln infördes år 1985 (prop. 1984/85:175, SkU 59, rskr. 351, SFS 1985:362) i samband med införandet av nya bosättningsregler och en sexmånadersregel i skattelagstiftningen. Motivet för den särskilda regeln för ombordanställda på utländska fartyg var bl. a. en överenskommelse som träffats mellan parterna på sjöarbetsmarknaden och som går under benämningen internationaliseringsavtalet. Detta avtal, som syftar till att stärka den svenska sjöfartens konkurrensförmåga, är fortfarande i kraft. I samband med att den särskilda regeln infördes föreslogs att den bara skulle gälla under den tid som behövdes för beredning och genomförande av en allmän förändring av sjömansbeskattningen, dvs. vid 1986–1988 års taxeringar. Med hänsyn till att detta arbete inte kan beräknas bli slutfört under innevarande år, föreslår jag att den särskilda regeln om skattefrihet vid ombordanställning på utländskt fartyg förlängs att gälla t. o. m. 1989 års taxering.

2.2 Övergångsbestämmelserna till den senaste ändringen om uttag av statlig fastighetsskatt

Under våren 1987 beslutade riksdagen om ändrade regler för underlaget för statlig fastighetsskatt (prop. 1986/87:150, SkU 50, rskr. 348, SFS 1987:565). Ändringarna, som avsåg hyreshusenheter, innebar att underlaget för fastighetsskatten bestämdes till 55 % av taxeringsvärdet från att tidigare ha avsett hela taxeringsvärdet.

Enligt övergångsbestämmelserna träder de nya reglerna i kraft den 1 januari 1988. Äldre bestämmelser gäller dock i fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som har påbörjats före ikraftträdandet. Enligt vad jag erfårit kan utformningen av övergångsbestämmelserna i vissa situationer leda till effekter som inte varit avsedda. Jag syftar på det fallet att den skattskyldige tillämpar brutet räkenskapsår som påbörjats före ikraftträdandet. Om taxeringsvärdet för en fastighet som ägs av en sådan skattskyldig höjs vid 1988 års allmänna fastighetstaxering, kan de nuvarande övergångsbestämmelserna leda till en höjning av fastighetsskatten som inte varit avsedd. Underlaget för fastighetsskatt utgörs i detta fall av 100 % av det nya taxeringsvärdet. Jag föreslår att övergångsbestämmelserna ändras så att denna effekt inte uppkommer. De nya reglerna bör utformas så att en skattskyldig som befinner sig i den angivna situationen skall använda hela det taxeringsvärde som åsatts för år 1987 som underlag för fastighetsskatten. Om taxeringsvärdet sänkts vid 1988 års allmänna fastighetstaxering bör underlaget för fastighetsskatten utgöras av hela det nya taxeringsvärdet.

2.3 Skyldighet att avlämna självdeklaration till ledning för fastställande av statlig fastighetsskatt m. m.

I samband med att den kommunala beskattningen av juridiska personer slopades (prop. 1984/85:70, SkU 23, rskr. 110, SFS 1984:1060 och 1061) befriades bl. a. staten och kommunerna helt från skyldighet att betala inkomstskatt. Däremot ändrades inte skyldigheten att betala statlig fastighetsskatt. Denna skattskyldighet knöts direkt till ägaren eller den som i vissa fall skall likställas med ägaren. Samtidigt justerades också bestämmelserna om deklarationsskyldighet så att staten och kommunerna skulle bli skyldiga att avlämna självdeklaration på grund av skattskyldigheten till fastighetsskatt trots att de var befriade från inkomstskatt. Motsvarande gäller i fråga om skogsvårdsavgiften.

När garantibeskattningen avskaffades (prop. 1986/87:47, SkU 11, rskr. 95, SFS 1986:1284) utgick den bestämmelse som reglerade deklarationsskyldigheten för den som var skattskyldig för garantibelopp. Enligt min mening bör en deklarationsskyldighet föreligga för fysisk person för vilken underlag för statlig fastighetsskatt eller skogsvårdsavgift skall fastställas. Jag föreslår att en bestämmelse om detta tas in i 22 § 1 mom. taxeringslagen (1956:623).

2.4 Flyttningsbidrag m. m.

För närvarande råder enligt första stycket av anvisningarna till 19 § KL skattefrihet för flyttningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen (1966:368) och flyttningsstöd enligt förordningen (1979:632) om regionalpolitiskt stöd. Vidare gäller att s. k. omställningsbidrag enligt arbetsmarknadskungörelsen utgör skattepliktig intäkt.

Genom av regeringen under våren 1987 utfärdad förordning om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SFS 1987:405) har arbetsmarknadskungörelsen upphört att gälla. Vidare har reglerna om flyttningsbidrag m. m. överförts till förordningen (1987:407) om flyttningsbidrag m. m. Den nya regleringen föranleder vissa redaktionella följdändringar i anvisningarna till 19 § KL.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
2. lag om ändring av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1987:565) om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
3. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623).

Förslagen är av sådan beskaffenhet att lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Hemställan

Prop. 1987/88:34

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att anta de upprättade lagförslagen.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

